

УДК 636.082.083.340.13:636.09 (045)

ВЕРЕМЧУК Ярина, канд. вет. наук, ст. викладач;

РЕВУНЕЦЬ Анатолій, канд. вет. наук, доц.

Поліський національний університет;

ВОЛКІВСЬКИЙ Ігор, канд. вет. наук, перший заступник начальника
Головного управління Держпродспоживслужби в Житомирській області
vetveremchuk@gmail.com

БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН У КОНТЕКСТІ НОВОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВЕТЕРИНАРНУ МЕДИЦИНУ»

На сьогодні галузь ветеринарної медицини України потребує реалізації низки заходів, спрямованих на наближення нашого законодавства до актів Європейського Союзу, і впровадження світових стандартів, зокрема тих, що регулюють питання здоров'я та благополуччя тварин. Однак чинний Закон України «Про ветеринарну медицину» було прийнято ще у 1992 р. і з того часу потребують формування та оновлення підходи та принципи, на яких базуються сучасні системи забезпечення здоров'я тварин. Крім того, у вітчизняному законодавстві благополуччя тварин розглядалося фрагментарно, зокрема, в контексті захисту тварин від жорстокого поводження.

Саме тому важливим кроком у такому напрямі стало ухвалення Верховною Радою Закону України «Про ветеринарну медицину» 4 лютого 2021 р. № 1206-ІХ [1], який підписав Президент України Володимир Зеленський 12 березня цього ж року. Закон визначає правові та організаційні засади здійснення діяльності у сферах забезпечення захисту здоров'я та благополуччя тварин, ветеринарної практики, виробництва, обігу та застосування ветеринарних препаратів, а також обігу побічних продуктів тваринного походження.

Законом визначено терміни, законодавство про ветеринарну медицину та благополуччя тварин, сферу дії Закону, основні напрями державної політики у сфері ветеринарної медицини, органи державного управління у сфері ветеринарної медицини, принципи розроблення, затвердження, перегляду і застосування ветеринарно-санітарних заходів тощо [2]. Крім того, цей Закон імплементує 14 актів Європейського Союзу, істотно скорочує кількість і строки видачі ветеринарних документів, передбачає безстрокову реєстрацію ветеринарних препаратів, забезпечує діджиталізацію відповідної сфери відносин, посилює захист в Україні інтелектуальних прав на винайдені нові ветеринарні препарати і відповідальність за порушення в сферах ветеринарної медицини та благополуччя тварин [3].

Важливо, в цьому Законі представлено визначення поняття «благополуччя тварин», відповідно до якого це «стан забезпечення

фізіологічних та етологічних потреб тварин шляхом створення належних умов для їх розведення, утримання та транспортування, зокрема систематичний догляд, належне годування, поїння та гуманне поводження з тваринами, що виключає страх, біль і страждання, у тому числі під час забою, та забезпечує свободу прояву твариною типової для неї поведінки». Отже, враховано основні принципи Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (МЕБ) щодо благополуччя тварин, які базуються на концепції «П'яти свобод»: свобода від голоду і спраги; свобода від дискомфорту; свобода від болю, травм і хвороб; свобода природної поведінки; свобода від страху і стресу [4].

Слід зазначити, що новий Закон України «Про ветеринарну медицину» комплексно регулює три блоки запитань:

- 1) здоров'я тварин;
- 2) благополуччя тварин;
- 3) реєстрації, виробництва та обігу ветеринарних препаратів.

Варто зазначити, що забезпеченню благополуччя тварин у новому Законі присвячено Розділ VI БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН, який містить такі статті:

Стаття 36. Основні засади забезпечення благополуччя тварин під час утримання.

Стаття 37. Вимоги до утримання сільськогосподарських тварин на потужностях.

Стаття 38. Вимоги до потужностей, на яких утримуються сільськогосподарські тварини.

Стаття 39. Вимоги до годування, поїння та використання інших речовин.

Стаття 40. Вимоги до забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх розведення.

Стаття 41. Вимоги до забезпечення благополуччя тварин під час їх транспортування.

Стаття 42. Вимоги до забезпечення благополуччя тварин під час забою.

Прикінцевими положеннями встановлено, що Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводять його в дію через два роки з дня набрання ним чинності.

Окрім упровадження положень Закону України «Про ветеринарну медицину», набирає чинності з дня офіційного опублікування і вводиться в дію 1 січня 2026 р. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України від 8 лютого 2021 р. № 224 «Про затвердження Вимог до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання», який зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18 лютого 2021 р. за № 206/35828 [5]. Таким чином, в законодавство України поступово адаптують вимоги нормативно-правових документів Європейського Союзу, зокрема встановлюють спеціальні (додаткові) вимоги для свиней, телят

і різних видів курей: гарантовані мінімальні площі, на якій їх мають утримувати, і вимоги до рівнів освітлення, шуму, загазованості, безпеки матеріалів приміщень, в яких утримують тварин тощо; періодичність огляду, а також ветеринарного обслуговування; обов'язкове забезпечення тварин доступом до питної води і корму.

Отже, новий Закон України «Про ветеринарну медицину» охоплює передовий досвід європейських країн та вимоги міжнародних стандартів і дозволить здійснювати державний контроль за дотриманням вимог у сфері благополуччя тварин, а підзаконні акти визначають детальні вимоги до забезпечення благополуччя свійських тварин під час їх утримання, транспортування та забою.

Список використаної літератури

1. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68554
2. URL : <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/202835.html>
3. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/parlament-uhvaliv-zakon-ukrayini-pro-veterinarnu-medicinu>
4. URL : <https://www.oie.int/en/what-we-do/animal-health-and-welfare/animal-welfare>
5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0206-21#Text>